

कृषि विस्तार सेवा भिन्न लिंग र पोषण एकिकरण

गतिविधि पाना

जनवरी 2018

संस्थाको रणनीतिक योजना सिर्जना (भाग 2 - SWOT विश्लेषण, उद्देश्य सिर्जना, गतिविधि र निर्गत)

परिचय

SWOT एक संक्षिप्त संस्करण हो जस्को पुर रूप जुन बल, कमजोरीहरू, अवसरहरू, र चुनौतिहरू हुन्छ; SWOT विश्लेषण एक संरचित योजना बनाउने विधि हो जसले एक संगठन र यसको बाह्य वातावरणको ती चार तत्वहरूको आकलन गर्दछ। यो प्रायः रणनीतिक योजना प्रक्रिया को भाग को रूप मा प्रयोग गरिन्छ जसले एक संस्था को लाभ, जहां क्षेत्रहरू को आवश्यकता हुन सक्छ जो क्षेत्र हो, र संगठन को बाह्य वातावरण को कुन तत्व संगठन को सफलता को रोकन या रोकन सक्छ भन्ने खोज गर्दछ।

SWOT विश्लेषणले "SMART" उद्देश्यहरू (विशिष्ट, मापनयोग्य, प्राप्तयोग्य, प्रासंगिक, र समय-सीमा) विकास गर्न मद्दत पुर्याउन, जुन अधिक विशिष्ट भाषामा लक्ष्यहरू फोकस गर्न मद्दत गर्दछ र गतिविधिहरू र आउटपुटहरूको विकासलाई मार्गदर्शन गर्दछ जुन रणनीतिक योजना द्वारा उत्पन्न हुन्छ। उद्देश्यहरूले मापन परिणामहरू (अर्थात्, परिवर्तनको इच्छित रकम) प्रदान गर्दछ जसले सम्भावित कार्यक्रम प्राप्तहरूलाई विशेष समय अवधिमा लाभ पुऱ्याउँछ।

यो गतिविधिको उद्देश्य

- 1) SWOT विश्लेषण को परिचय र यसलाई कसरी रणनीतिक योजना प्रक्रिया को भाग को रूप मा प्रयोग गर्न सकिन्छ।
- 2) SMART उद्देश्यहरू, गतिविधिहरू र आउटपुटहरू परिचय गर्न रणनीतिक योजना प्रक्रियामा कसरी फिट हुन्छ।
- 3) SWOT विश्लेषण, उद्देश्य र रणनीतिक योजना संग सम्बन्धित सन्दर्भ प्रदान गर्न।

SWOT विश्लेषण सञ्चालन गर्न र उद्देश्यहरू सिर्जना गर्न चरणहरू

SWOT को अर्थ

S- Swot - बलियो - संगठनको आन्तरिक शक्ति के हो? (जस्तै, कुशल कर्मचारीहरू, बलियो बोर्ड, आदि)

W -Weakness कमजोरीहरू - संगठनको आन्तरिक कमजोरीहरू के हो? (जस्तै, पुरानो आईटी, अनुदान-लेखन क्षमताहरू, आदि) को कमी

O- Opportunities - अवसर - संगठनले अगाडी कुन बाह्य अवसरों सार्न सक्छ? (जस्तै, नेटवर्किङ अवसर, नयाँ नीति निर्देशन, आदि)

T- Threats- कुन बाह्य खतराहरूले संगठनलाई फिर्ता राख्न सक्छन्? (जस्तै, गिरावट अर्थव्यवस्था, प्रतिस्पर्धा बढ्दै, आदि)।

1) एक SWOT विश्लेषण सञ्चालन गर्न, पर्खालमा चार खाली फिलप चार्ट कागजातहरू राख्नुहोस्, र प्रत्येकमा बल, कमजोरीहरू, अवसरहरू र धम्कीहरूको लागि शीर्षक लेख्छन्। यी क्षेत्रहरू वरिपरि तपाईंको संगठनसँग सम्बद्ध दावीकर्ताहरूको प्रश्नहरू सोध्नुहोस् र व्यक्तिगत फिलप चार्टहरूमा प्रतिक्रियाहरू सूचीबद्ध गर्नुहोस्। फिलप चार्टमा प्रतिक्रियाहरूको लागि बलका लागि क्याप्चर गर्नुहोस्। अन्य विषयहरूको लागि पनि गर्नुहोस्। यी प्रश्नहरूको जवाफले मद्दत गर्नेछ कि भविष्यमा संगठनले कुन गतिविधिलाई पछ्याउनेछ।

- 1) विशेष लक्ष्य र उद्देश्यहरू सिर्जना गर्न SWOT विश्लेषण प्रयोग गर्नुहोस् जसले संगठनलाई अगाडी बढाउन मद्दत गर्नेछ र कमजोरी वा धम्कीहरूको क्षेत्रहरूलाई सम्बोधन गर्न मद्दत गर्नेछ।
- 2) लक्ष्यहरू फोकसको उच्च-स्तरका क्षेत्र हुन्, उदाहरणका लागि "जनावर कृषिको माध्यमबाट बाल पोषण सुधार।" तिनीहरू सामान्यतया उद्देश्यहरू भन्दा लामो समयसम्म (., 3-5 वर्ष) लामो समयसम्म। रणनीतिक योजनामा 3-5 लक्ष्यहरू भन्दा बढी समावेश हुँदैन।
- 3) उद्देश्य लक्ष्यहरू भन्दा धेरै विशिष्ट छन्, र स्मार्ट हुनु पर्छ (विशिष्ट, योग्य, प्राप्य, प्रासंगिक र समय सीमा)। त्यहाँ प्रति लक्ष्य 2-3 उद्देश्यहरू हुनुपर्छ।
- 4) उद्देश्यहरू प्राप्त गर्ने उद्देश्यमा केन्द्रित हुने उद्देश्यहरूका लागि गतिविधिहरू सिर्जना गर्नुहोस्। क्रियाकलापहरू धेरै विशिष्ट छन्, र सामान्यतया एक उद्देश्य प्राप्त गर्न आदेश पछ्याउँदछ। उदाहरणका लागि, माथि उल्लेखित उद्देश्य प्राप्त गर्न, :
 - क) चयन मापदण्ड विकास गर्नुहोस् र परिवारहरूलाई पहिचान गर्नुहोस् जसले गाईहरू प्राप्त गर्दछन् ____ (मिति)
 - ख) पुष्टि गर्नुहोस् कि ती परिवार सँग घरको गाईहरू हरूको लागि लागि पर्याप्त सुविधाहरू छन् ____
 - ग) गाईको सबैभन्दा उत्तम प्रजाति चयन गर्नुहोस् ____
 - घ) परिवारहरू लाई वितरित गर्नुहोस् ____
 - ई) किसानहरूले पारिवारिक पोषण र आय ____ को द्वारा कसरी सुधार गरेको छन् निर्धारण गर्न एक सर्भर सिर्जना र व्यवस्थापन गर्नुहोस्।
 - च) एउटा रिपोर्ट लेख्नुहोस् जुन सर्वेक्षणबाट सर्वेक्षणबाट संक्षिप्त ____
- 5) उत्पादनहरूसँग सम्बद्ध उद्देश्यहरू सिर्जना गर्नुहोस्। निर्वाहहरू ठोस चीजहरू हुन् जुन इच्छित परिणाम उत्पन्न गर्दछ। निर्गतमा चीजहरू जस्तै प्रशिक्षण पुस्तिका वा नयाँ प्रकारका कृषि उपकरणहरू समावेश गर्दछ। आउटपुटहरू मापन गर्न सजिलो हुनुपर्छ - उत्पादन वा उत्पादन गरिएको थियो वा यो थिएन। माथिको उदाहरणमा, एक आउटपुट एक कागजात हुन सक्छ जुन पारिवारिक चयनको लागि मापदण्डको रूपरेखा गर्दछ। सामरिक योजना समीक्षा र पुनरावलोकन गर्दा सहयोग प्राप्त गर्न उत्पादन प्राप्त गर्न कुनै पनि चुनौतीहरूको संक्षिप्त वर्णन थप्नुहोस्।
- 6) उद्देश्य र गतिविधि योजना नियन्त्रित ढाँचा वा तर्क मोडेल को भाग हो जुन संगठनात्मक योजनाको लागि प्रयोग

गरिन्छ। योजनाको एक उदाहरण "तपाईंको संगठनको लागि एक रणनीतिक योजना सिर्जना गर्ने" को भाग 3 मा भेट्टाउन सकिन्छ।

सन्दर्भहरू

INGENAES “Organizational Capacity Building Workshops”: <http://ingenaes.illinois.edu/wp-content/uploads/Organizational-Capacity-Building-Workshop-PowerPoint-Slides.pdf>. Kumaran, M., University of Florida, 2016.

INGENAES “Our Values, Mission and Vision”: http://ingenaes.illinois.edu/wp-content/uploads/ING-Activity-Sheet-2016_03-Our-Values-Mission-and-Vision-Henderson.pdf

“Seven Simple Steps in Strategic Planning”: Stover, R., 2018. <http://www.robertstover.com/steps-in-strategic-planning-process/>

SWOT Analysis: https://www.ryerson.ca/~kjensen/strategic_planning/swot.html

Creating SMART Objectives: https://www.cdc.gov/phcommunities/resourcekit/evaluate/smart_objectives.html

Designed to be shared.

This work is licensed under a [Creative Commons Attribution 3.0 Unported License](https://creativecommons.org/licenses/by/3.0).
creativecommons.org/licenses/by/3.0

Prepared by Kathy Colverson,
University of Florida

© INGENAES 2018 – (Integrating Gender and Nutrition within Agricultural Extension Services)

www.ingenaes.illinois.edu/library